

Verkoista (engl. net)

kts. esim. [Kelley: General topology], [Väisälä: Top. II, s. 28-29]

Jonolla avaruudessa X tarkoitetaan funktiota $S: \mathbb{N} \rightarrow X$. Sen jäseniä merkitään jatkossa S_n tai $S(n)$, $n \in \mathbb{N}$.

Jono S suppenee kohti pistettä $x \in X$, jos jostaista x :n ympäristiä U kohti on olemassa sellainen $n_0 \in \mathbb{N}$, että $S_n \in U$, kun $n \geq n_0$.

Huomataan, että suppenemisen määritelmässä käytetään oleellisesti $\mathbb{N}$:n järjestyksrelaatiota, mutta ei muita $\mathbb{N}$:n ominaisuuksia, laskeutoimitusta tms.

Osajonon käsite voidaan määrittää seuraavasti: jos $S: \mathbb{N} \rightarrow X$ on jono ja $N: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ on aidosti kasvava funktio, niin yhdiste $T = S \circ N: \mathbb{N} \rightarrow X$ on S :n osajono.

Yleisessä tilanteessa tämä ei osoittautu hyväksi määritelmäksi, vaan käytetään ideaa: "kun i tulee suureksi, myös $N(i)$ tulee suureksi".

Tarkemmin: T on S :n osajono $\Leftrightarrow$ on olemassa $N: \mathbb{N} \rightarrow \mathbb{N}$ s.e. $T = S \circ N$ ja $\forall m \in \mathbb{N} \exists n \in \mathbb{N}$ s.e. $N(i) \geq m$ kun $i \geq n$.

N_1 -avaruuksissa avaruuden topologia voidaan ilmaista jonojen ja niiden suppenemisen avulla. Esim. jos X on N_1 top. avaruus ja $A \subset X$, niin:
 $x \in \bar{A} \Leftrightarrow \exists$ jono A :n pisteitä, joka suppenee pisteeseen x .
 $\leftarrow$ [Väisälä: Top. II, Laure 12.8]

Esim. B.1. [Väisälä, harj. teht. 7:5]

$X =$ tuloavaruus $\mathbb{R}^{\mathbb{R}}$ (kaikki funktiot $\mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$)

$A \subset X$ on kaikkien äärellisten joukkojen karakterististen funktioiden joukko.

Tällöin vakiofunktio g , $g(x) = 1$, kuuluu A :n sulkeumaan, mutta mikään A :n jono ei suppene kohti g :tä.

Pal. mieleen merkintä: $f \in \mathbb{R}^{\mathbb{R}}$, f :n " x -koordinaatti"
 f_x on f :n arvo $f(x)$
 (vrt. [Väisälä, 7.4])

1) g :n kantaympäristö tulovarmudessa $\mathbb{R}^{\mathbb{R}}$ on muotoa

$$U = \prod_{a \in \mathbb{R}} U_a, \text{ missä } U_a \text{ on luvun } 1 \text{ ympäristö } \mathbb{R} \text{:ssä}$$

jokaisella $a \in \mathbb{R}$ ja $U_a \neq \mathbb{R}$ vain äärell. monella $a \in \mathbb{R}$;
merk. $B = \{a \in \mathbb{R} \mid U_a \neq \mathbb{R}\}$,
 B äärellinen.

Karakteristinen funktio $\chi_B \in A^{\mathbb{R}}$ on funktio

$$(\chi_B)_a = \chi_B(a) = \begin{cases} 1, & a \in B \\ 0, & a \notin B. \end{cases}$$

Nyt $(\chi_B)_a \in U_a$ jokaisella a , eli $\chi_B \in U$.
Siis jokainen g :n ympäristö sisältää joukon A alkion, eli $g \in \bar{A}$.

2) Olkoon (f_n) mielivalt. jono A :n alkioita, eli $f_n = \chi_{B_n}$,
missä $B_n \subset \mathbb{R}$ ovat äärellisiä joukkoja, $n = 1, 2, \dots$

Nyt $\bigcup_{n \in \mathbb{N}} B_n$ on numeroitava, joten se on $\neq \mathbb{R}$,

ja löytyy $x_0 \in \mathbb{R} \setminus \bigcup_{n \in \mathbb{N}} B_n$. Siis $f_n(x_0) = 0 \forall n$.

Jos olisi $f_n \rightarrow g$, niin [Väisälä, Lause 7.13]
 $\Rightarrow f_n(x) \rightarrow g(x) \forall x$, mutta $f_n(x_0) \not\rightarrow g(x_0) = 1$.
" 0 □ Esim. 1.

- Määr. B. 2. Joukon D relaatio $\geq$ on suuntaus, jos $D \neq \emptyset$ ja
- (1) jos $m \geq n$ ja $n \geq p$, niin $m \geq p \quad \forall m, n, p \in D$
  - (2) $m \geq m \quad \forall m \in D$
  - (3) jos $m, n \in D$, niin $\exists p \in D$ s.e. $p \geq m$ ja $p \geq n$.

Joukko D varustettuna suuntauksella on suunnattu joukko.

Esim. • jokainen $A \subset \mathbb{R}$ on suunnattu joukko (tavallinen $\mathbb{R}$:in $\geq$)
• jos X on topologinen avaruus ja $a \in X$, niin pisteen ympäristöt muodostavat suunnatun joukon kun määritellään
 $U \geq V \Leftrightarrow U \subset V$.

Ehdot (1) ja (2) ovat selvästi voimassa.

Ehto (3): jos U ja V ovat a :n ymp., niin $U \cap V$ on a :n ymp.
ja $U \cap V \geq U$ ja $U \cap V \geq V$.

(• vastaava kuin edellä, mutta $U \geq V \Leftrightarrow U \supset V$.)

Määr. B.3 Avaruuden X verkolla tarkoitetaan kuvausta $\varphi: D \rightarrow X$, missä $(D, \geq)$ on suunnattu joukko.

Verkko φ suppenee kohti pistettä $a \in X$, jos jokaista a :n ympäristöä U kohti on olemassa sellainen $\lambda \in D$, että $\varphi(\alpha) \in U \forall \alpha \geq \lambda$. Merk. $\varphi \rightarrow a$.

Piste $a \in X$ on verkon φ kasautumisarvo (engl. cluster point), jos jokaista a :n ympäristöä U ja jokaista $\alpha \in D$ kohti on olemassa $\beta \in D$, s.e. $\beta \geq \alpha$ ja $\varphi(\beta) \in U$.

Tapauksessa $(D, \geq) = (\mathbb{N}, \geq)$ saadaan jonon, jonon suppenemisen ja jonon kasautumisarvon käsitteet.

Joitakin sanontatapoja: Verkko φ on joukossa A ($A \subset X$), jos $\varphi(\alpha) \in A \forall \alpha \in D$. Verkko φ on lopulta joukossa A (engl. eventually), jos $\exists \lambda \in D$ s.e. $\varphi(\alpha) \in A \forall \alpha \geq \lambda$ (vrt. suppeneminen). Verkko φ on toistuvasti joukossa A (engl. frequently), jos $\forall \alpha \in D \exists \beta \in D$ s.e. $\beta \geq \alpha$ ja $\varphi(\beta) \in A$ (vrt. kasautumisarvo).

Suunnatun joukon D osajoukko D' on kofinaalinen (engl. cofinal), jos $\forall \alpha \in D \exists \beta \in D'$ s.e. $\beta \geq \alpha$. Kofinaalinen osajoukko on myös suunnattu joukko.

Esim. $\mathbb{N}$:ssä kofinaalinen = ei ylhäältä rajoitettu.

Havainto: Verkko φ on toistuvasti joukossa A

$(\Leftrightarrow) \exists$ kofinaalinen $D' \subset D$ s.e. $\varphi(D') \subset A$

20.11.13 $(\Leftrightarrow) \varphi$ ei ole lopulta $(X \setminus A)$:ssa.

Teoreema B.4. Olk. X topologinen avaruus, $A \subset X$, $a \in X$.

Tällöin $a \in \bar{A} \Leftrightarrow \exists$ verkko joukossa A , joka suppenee kohti a :ta.

Tod. " $\Leftarrow$ " ol. φ verkko joukossa A , $\varphi \rightarrow a$.

Olk. U pisteen a mielivalt. ympäristö. Koska $\varphi \rightarrow a$, ympäristöstä U löytyy verkon φ pistettä, eli joukon A pistettä. Siis $a \in \bar{A}$.

" $\Rightarrow$ " Olk. D kaikkien pisteen a ympäristöjen kokoelma, suuntauksena $U \geq V \Leftrightarrow U \subset V$.

Koska $a \in \bar{A}$, jokaisesta ympäristöstä U löytyy piste $x_U \in U \cap A$.
 Nyt $\varphi: D \rightarrow \mathbb{R}$, $U \mapsto x_U$, on verkko $\mathbb{R}$:ssä. A :ssa
 lisäksi $\varphi \rightarrow a$: olk. U ain ympäristö. Jos $V \geq U$,
 on siis $\varphi(V) = x_V \in V \subset U$, joten suppenemisen määritelmän
 ehto on voimassa. $\square$

Teoreema B.5. Topologinen avaruus $\mathbb{X}$ on Hausdorffin avaruus

$\Leftrightarrow$ jokainen verkko $\mathbb{X}$:ssä suppenee korkeintaan yhtä
 pistettä kohti.

Tod. HT. $\square$

Jos $(D, \geq)$ ja $(E, >)$ ovat suunnattuja joukkoja, määritellään
 tulojoukkoon $D \times E$ suuntaus $\Rightarrow$ seuraavasti:

$$(d, e) \geq (f, g) \Leftrightarrow d \geq f \text{ ja } e > g.$$

Vastaavalla idealla saadaan määriteltyä suuntaus mielivaltaiseen
 tuloavaruuksien $\prod_{\alpha \in A} D_\alpha$, jos jokainen D_α on suunnattu joukko.
 Ei ole vaikeaa tarkistaa, että näin saatu relaatio on suuntaus.

Esim. $\mathbb{R}^{\mathbb{R}}: f \geq g \Leftrightarrow f(x) \geq g(x) \forall x \in \mathbb{R}.$

Seuraavaksi määritellään osaverkon (engl. subnet) käsite.

Määr. B.6. Verkko $\varphi: D \rightarrow \mathbb{X}$ on verkon $\mathcal{N}: E \rightarrow \mathbb{X}$ osaverkko,
 jos on olemassa funktio $N: D \rightarrow E$ s.e.

$$1) \varphi = \mathcal{N} \circ N: D \rightarrow E \rightarrow \mathbb{X}$$

$$2) \forall m \in E \exists n \in D \text{ s.e. jos } p \geq n, \text{ niin } N(p) \geq m.$$

Tärkeä havainto:

Lemma B.7. Jos verkko $\mathcal{N}$ on lopulta joutkassa $A \subset \mathbb{X}$, niin
 myös osaverkko $\varphi = \mathcal{N} \circ N$ on lopulta joutkassa A .

Tod. Koska $\mathcal{F}$ on lopulta joukossa A , niin $\exists m \in E$ s.e.
 $\mathcal{F}(\alpha) \in A$, kun $\alpha \geq m$. Osaverkon määr. ehto 2) $\Rightarrow$
 $\exists n \in D$ s.e. $N(p) \geq m$ kun $p \geq n$.
 Siis kun $p \geq n$, on $\mathcal{F}(p) = \mathcal{F}(N(p)) \in A$,
 eli $\mathcal{F}$ on lopulta joukossa A . $\square$

Kor. Verkko suppenee $\rightarrow a \Rightarrow$ jatkuva sen osaverkko $\rightarrow a$.

Huom. Jos D on E 'n kohtalainen osajoukko, niin inklusio $N: D \rightarrow E$ toteuttaa osaverkon määritelmän ehdot. Tietyissä tilanteissa tämä riittää osaverkon määritelmäksi, mutta ei kaikissa. Tarvitaan siis y.o. yleisempi määritelmä.

Lemma B.8. Olk. $\mathcal{F}$ verkko $E \rightarrow \mathbb{I}$, $\mathcal{A}$ joukko $\mathbb{I}$ 'n osajoukkoja
 s.e. $\forall A, B \in \mathcal{A} \exists C \in \mathcal{A}$ s.e. $C \subset A \cap B$ (*).

Ol. lisäksi, että $\mathcal{F}$ on toistuvasti $\mathcal{A}$ 'ssa $\forall A \in \mathcal{A}$.

Tällöin on ol. $\mathcal{F}$ 'n osaverkko $\mathcal{G}$ s.e. $\mathcal{G}$ on lopulta $\mathcal{A}$ 'ssa $\forall A \in \mathcal{A}$.

Tod. Oletuksesta (*) seuraa, että $\mathcal{A}$ on suunnattu joukko,
 kun määr. $A \geq B \Leftrightarrow A \subset B$.

Olkaon

$$D = \{ (m, A) \mid m \in E, A \in \mathcal{A} \text{ ja } \mathcal{F}(m) \in A \},$$

jolloin D on suunnattu joukko tulo-suuntauksen suhteen:

ehto (3): jos $(m, A), (n, B) \in D$, niin $\exists C \in \mathcal{A}$ s.e. $C \subset A \cap B$

eli $C \geq A$ ja $C \geq B$. Lisäksi $\exists p \in E$ s.e.

$$p \geq m, p \geq n \text{ ja } \mathcal{F}(p) \in C,$$

koska $\mathcal{F}$ on toistuvasti joukossa C .

Nyt $(p, C) \in D$ ja $(p, C) \geq (m, A)$ sekä $(p, C) \geq (n, B)$. $\square$ (3)

Määritellään $N: D \rightarrow E$

$$(m, A) \mapsto m$$

ja osoitetaan, että $\mathcal{G} = \mathcal{F} \circ N$ on $\mathcal{F}$ 'n osaverkko:

ehto 2): olk. $m \in E$. Val. $A \in \mathcal{A}$. Koska $\mathcal{F}$ on toistuvasti
 joukossa A , niin $\exists n \geq m$ s.e. $\mathcal{F}(n) \in A$ eli $(n, A) \in D$.

Jos nyt $(p, B) \geq (n, A)$, on

$$N(p, B) = p \geq n \geq m \quad \text{eli B.6 ehto 2) on voimassa.}$$

Siis $\mathcal{G}$ on osaverkko.

Olk. sitten $A \in \mathcal{A}$, Os. että φ on lopulta A :ssa: (B6)

olk. $m \in E$ mielivalt. s.e. $\varphi(m) \in A$. Tällöin $(m, A) \in D$, osoitetaan, että (m, A) kelpaa määntelmän rajaksi λ .

Olk. $(n, B) \in D$, $(n, B) \geq (m, A)$. Nyt $\varphi(n, B) = \varphi \circ N(n, B) = \varphi(n) \in B \subset A$. ok.
koska $(n, B) \geq (m, A)$
koska $(n, B) \in D$ □

Teoreema B.9. X top. avaruus, $s \in X$, φ verkko X :ssä.

Piste s on verkon φ kasautumisarvo

$\Leftrightarrow \exists \varphi$:n osaverkko $\mathcal{Q}$, jolle $\mathcal{Q} \rightarrow s$,

Tod. " $\Rightarrow$ " ol. s φ :n kasautumisarvo ja olk. $\mathcal{A}$ kaikkien s :n ympäristöjen kokoelma. Tällöin kahden A :n jäsenen leikkaus $\in \mathcal{A}$, lisäksi verkko φ on toistuvasti joukossa $A \forall A \in \mathcal{A}$.

B.8. $\Rightarrow \exists \varphi$:n osaverkko $\mathcal{Q}$, joka on lopulta A :ssa $\forall A \in \mathcal{A}$, t.s. $\mathcal{Q} \rightarrow s$.

" $\Leftarrow$ " ol. että s ei ole verkon φ kasautumisarvo.

Tällöin $\exists s$:n ympäristö U s.e. φ ei ole toistuvasti U :issa, joten φ on lopulta komplementissä $X \setminus U$.

B.7 $\Rightarrow \varphi$:n jokainen osaverkko on lopulta $(X \setminus U)$:ssa, joten mitkään osaverkko ei voi $\rightarrow s$. □

Jatkuvuus voidaan karakterisoida verkkojen avulla samoin kuin metrisissä avaruuksissa jonojen avulla.

Teoreema B.10. Olk. X, Y top. avaruuksia, $f: X \rightarrow Y$ funktio, $s \in X$.

Tällöin f on jatkuva pisteessä s

$\Leftrightarrow$ jokaisella verkolla $\mathcal{Q}$ X :ssä, jolla $\mathcal{Q} \rightarrow s$ pätee $f \circ \mathcal{Q} \rightarrow f(s)$.

Tod. " $\Rightarrow$ ": olk. $\mathcal{Q}$ verkko X :ssä, $\mathcal{Q} \rightarrow s$.

olk. U pisteen $f(s)$ ympäristö Y :ssä.

Koska f on jatkuva, on olemassa pisteen s ympäristö V X :ssä, s.e. $f(V) \subset U$.

Koska $\mathcal{Q} \rightarrow s$, niin $\mathcal{Q}$ on lopulta joukossa V , joten (koska $f(V) \subset U$) $f \circ \mathcal{Q}$ on lopulta joukossa U .
Siis $f \circ \mathcal{Q} \rightarrow f(s)$.

" $\Leftarrow$ " [Väisälä, Lause 3.2] $\Rightarrow$ riittää osoittaa, että jos $A \subset \bar{X}$ ja $s \in \bar{A}$, niin $f(s) \in \overline{fA}$.

(B7)

Ollk. siis $A \subset \bar{X}$ ja $s \in \bar{A}$.

Koska $s \in \bar{A}$, niin B.4 $\Rightarrow \exists$ verkko φ A -ssa, $\varphi \rightarrow s$.
Tällöin $f \circ \varphi$ on verkko joukossa fA ja oletuksen nojalla $f \circ \varphi \rightarrow f(s)$.

Nyt B.4 $\Rightarrow f(s) \in \overline{fA}$. $\square$

25.11.13

Samoin kompaktilisuus:

Teoreema B.11, Topologiselle avaruudelle X seuraavat ehdot ovat yhtäpitäviä:

(1) X on kompakti

(2) jokaisella verkolla X -ssä on kasautumisarvo (X -ssä)

(3) jokaisella verkolla X -ssä on osaverkko, joka suppenee (X -ssä).

[Palautetaan ensin mieleen [Väisälä, s. 119]:

kokoelmalla $\mathcal{F} \subset \mathcal{P}(X)$ on äärellisten leikkausten ominaisuus (ÄLO),

jos $\bigcap A \neq \emptyset$ kaikilla äärellisillä A , joilla $\emptyset \neq A \subset \mathcal{F}$.

Esim. välien kokoelmalla $\mathcal{F} = \{ [n, \infty[\mid n \in \mathbb{N} \}$ on ÄLO, vaikka $\bigcap \mathcal{F} = \emptyset$.

15.9. Laure S.E.Y.:

(1) X on kompakti

(2) Olkoon $\mathcal{F}$ kokoelma X -in sulji. osajoukkoja ja olk. $\bigcap \mathcal{F} = \emptyset$.

Tällöin $\exists$ äärellinen $\mathcal{F}_0 \subset \mathcal{F}$ s.e. $\bigcap \mathcal{F}_0 = \emptyset$

(3) Jos $\mathcal{F}$ on kokoelma X -in suljettuja osajoukkoja ja jos $\mathcal{F}$ -llä on ÄLO, niin $\bigcap \mathcal{F} \neq \emptyset$.

Tod. (1) $\Rightarrow$ (2): oli X kompakti, $\varphi: (D, \geq) \rightarrow X$ verkko.

Jokaisella $n \in D$ määr.

$$A_n = \{ \varphi(m) \mid m \geq n \},$$

Koska D on suunnattu joukko, on kokoelmalla $\{A_n\}_{n \in D}$ ÄLO:

jos $n_1, \dots, n_k \in D$, niin määritelmän B.2 (3) nojalla

$\exists p \in D$ s.e. $p \geq n_1, \dots, p \geq n_k$. Tällöin $\varphi(p) \in \bigcap_{i=1}^k A_{n_i}$.

Myös kokoelmalla $\{\bar{A}_n\}_{n \in D}$ on ÄLO.

Koska X on kompakti, niin $\exists s \in \bigcap \bar{A}_n$.

Nyt s on $\mathcal{Q}$:n kasautumisarvo, mistä väite seuraa:

Jos s ei olisi $\mathcal{Q}$:n kas. arvo, sillä olisi ympäristö U ja olisi olemassa $n \in \mathbb{D}$ s.e. $\mathcal{Q}(m) \notin U \ \forall m \geq n$.

Tällöin olisi $U \cap A_n = \emptyset$ eli $s \notin \bar{A}_n$, ristiriita.

(2) $\Rightarrow$ (1): olk., että X on top. avaruus, jonka jokaisella verkolla on kasautumisarvo ja $\mathcal{A}$ perhe X :n sulj. osajoukkoja, jolla on $\bar{A}LO$.

Määr. $\mathcal{B} = \mathcal{A}$:n jäsenten äärellisten leikkausten kokoelma.

Myös kokelmalla $\mathcal{B}$ on $\bar{A}LO$.

Lisäksi koska $\mathcal{A} \subset \mathcal{B}$, riittää os. että $\bigcap_{B \in \mathcal{B}} B \neq \emptyset$.

Koska $C \cap D \in \mathcal{B} \ \forall C, D \in \mathcal{B}$, niin $(\mathcal{B}, \supseteq)$ on suunnattu joukko, kun määritellään $C \supseteq D \Leftrightarrow C \subset D$.

Määritellään verkko $\mathcal{Q}: (\mathcal{B}, \supseteq) \rightarrow X$ valitsemalla jokaisella $B \in \mathcal{B}$ alkio $\mathcal{Q}(B) \in B \subset X$.

Oletuksen nojalla verkolla $\mathcal{Q}$ on kasautumisarvo $s \in X$.

Os., että $s \in B \ \forall B \in \mathcal{B}$, mistä väite seuraa.

Olk. $B \in \mathcal{B}$ ja olk. $C \in \mathcal{B}$ s.e. $C \subset B$. Nyt $\mathcal{Q}(C) \in C \subset B$, mistä seuraa, että $\mathcal{Q}$ on lopulta joulkossa B , koska B on suljettu, välttämättä kasautumisarvo $s \in B$.

(2) $\Leftrightarrow$ (3): Seuraa Teoreemasta B.9.

Teoreema B.12, Olk. X, Y top. avaruuksia, $f: X \rightarrow Y$ suljettu jatkuva kuvaus, jolle $f^{-1}(y)$ on kompakti $\forall y \in Y$ (vahva kuvaus, erään bijäällisyydessä esiintyvän määritelmän mukaan).

Olk. $\mathcal{Q}: (D, \supseteq) \rightarrow X$ verkko s.e. verkko $f \circ \mathcal{Q} \rightarrow y_0 \in Y$.

Tällöin verkolla $\mathcal{Q}$ on olemassa kasautumisarvo $x \in X$.

Tod. Merk. $A_n = \{ \mathcal{Q}(m) \mid m \geq n \} \subset X$, ja tank. sulkeumia $\bar{A}_n$.

Koska f on suljettu kuvaus, on $f(\bar{A}_n) \in Y \ \forall n$, joten $f(\bar{A}_n) = \overline{f(A_n)}$ $\forall n$.

Nyt $f(\mathcal{Q}(m)) \in f(A_n) \ \forall m \geq n$, joten $y_0 \in \overline{f(A_n)} = f(\bar{A}_n) \ \forall n \in \mathbb{D}$.

Tästä seuraa, että

$$f^{-1}(y_0) \cap \bar{A}_n \neq \emptyset \ \forall n. \quad (*)$$

Osoitetaan, että kokoelmalla $\{f^{-1}(y_0) \cap \overline{A_n}\}_{n \in \mathbb{N}}$ on ÄLO:

olk. $n_1, \dots, n_k \in \mathbb{N}$ nyt

$$(f^{-1}(y_0) \cap \overline{A_{n_1}}) \cap \dots \cap (f^{-1}(y_0) \cap \overline{A_{n_k}}) \\ = f^{-1}(y_0) \cap \bigcap_{i=1}^k \overline{A_{n_i}}.$$

Valitaan $p \in \mathbb{D}$, jolle pätee $p \geq n_1, \dots, p \geq n_k$.

Joukkojen A_n määritelmästä seuraa nyt, että $A_p \subset \bigcap_{i=1}^k A_{n_i}$,

joten

$$f^{-1}(y_0) \cap \bigcap_{i=1}^k \overline{A_{n_i}} \supset f^{-1}(y_0) \cap \overline{\bigcap_{i=1}^k A_{n_i}} \supset f^{-1}(y_0) \cap \overline{A_p} \stackrel{(*)}{\neq} \emptyset.$$

Siis kokoelmalla on ÄLO, joten (koska $f^{-1}(y_0)$ on kompakti),
niin

$$\exists x \in f^{-1}(y_0) \cap \bigcap_{n \in \mathbb{N}} \overline{A_n}.$$

Tästä seuraa, että $f(x) = y_0$ ja $x \in \overline{A_n} \forall n \in \mathbb{N}$,

mistä seuraa, että jokaisen x in ympäristö sisältää joukon A_n

pisteitä $\forall n$, joten verkko $\mathcal{Q}$ on tiivistävä jokaisessa x in ympäristössä.

Siis x on verkon $\mathcal{Q}$ kasaantumisarvo.

□

Edellinen tulos pätee myös toiseen suuntaan :

X, Y Hausdorff

Teoreema B.13. Ol. $f: X \rightarrow Y$ jatkava kuvaus, jolla on seuraava ominaisuus: jokaisella verkolla $(x_i)_{i \in I}$ X :ssä, jolla verkko $(f(x_i))_{i \in I}$ suppenee Y :ssä, on kasautumisarvo X :ssä. Tällöin f on suljettu kuvaus ja $f^{-1}(y)$ on kompakti $\forall y \in Y$.

Tod. Jos f ei olisi suljettu, olisi olemassa $A \in X$ s.e. fA ei sulj. Y :ssä, eli $\exists y \in \overline{fA} \setminus fA$. B.4 $\Rightarrow \exists$ verkko $(y_i)_{i \in I}$ joukossa fA s.e. $y_i \rightarrow y$. Jokaisella $i \in I$ valitaan $x_i \in A$ s.e. $f(x_i) = y_i$. Oletuksen nojalla verkolla $(x_i)_{i \in I}$ on osaverkko $(x_j)_{j \in J}$ s.e. $x_j \rightarrow x \in X$. Koska (x_j) on verkko A :ssä ja $A \in X$, on $x \in A$. Nyt $f(x_j) \rightarrow f(x)$, joten $y = f(x) \in fA$ ristiriita. Siis f suljettu.

Olk. $y \in Y$ ja (x_i) verkko joukossa $f^{-1}(y)$. Selvästi verkko $f(x_i) \rightarrow y$, joten oletuksen nojalla verkolla (x_i) on kasautumisarvo joukossa $f^{-1}(y)$. Nyt $f^{-1}(y)$ on kompakti Teoreeman B.11 nojalla. $\square$